

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **J. J.**, narozený X
bytem X
zastoupený obecným zmocněncem O. J.
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 10. 2019, č. j. RN-X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 10. 2019, č. j. RN-X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odeslanou dne 20. 12. 2019 domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 28. 6. 2019, č. j. R-X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 244/2019 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) přiznala žalobci ode dne 24. 4. 2019 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na základě závěrů posudku Okresní správy sociálního zabezpečení K. (dále jen „OSSZ“) ze dne 10. 5. 2019, neboť jeho pracovní schopnost poklesla o 35 %.

2. Žalobce namítal, že odůvodnění napadeného rozhodnutí a posudku žalované jsou nesprávná, pokud jde o závěr, že žalobce splňuje kritéria postižení toliko ve smyslu položky 3b kapitoly I přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), jelikož jeho postižení odpovídá spíše položce 3d tamtéž. Žalovaná nikterak nereagovala na námitku žalobce, že jeho pracovní schopnost poklesla o více než 75 %, jak vyplývá z lékařské zprávy ze dne 24. 4. 2019. Žalobce shrnul, že se po nemoci snadno unaví, má horší soustředění, má problémy s pamětí i řečí a je omezen nejen fyzicky, ale i duševně. Jeho celkový kognitivní výkon je jen relativně dobrý vzhledem k prodělanému onemocnění – herpetické encefalitidy. Žalobce je denně značně ovlivněn kolísavou výkonností, musí často odpočívat, jinak se jeho obtíže horší. Je tak přesvědčen, že jeho zdravotní stav nebyl posouzen komplexně, jelikož jeho zdravotní postižení je závažnější a má významnější dopad na jeho práceschopnost – není totiž schopen pracovat v žádném pracovním poměru. Žalobce se proto domnívá, že mu náleží invalidní důchod pro invaliditu vyššího než prvního stupně.
3. Žalovaná zdůraznila, že dopad obtíží do sféry pracovní schopnosti přísluší posuzovat pouze posudkovým lékařům, žalobce se proto s úspěchem nemůže dovolávat stanoviska jeho ošetřujícího lékaře. Posudková lékařka se přitom zabývala i tím, z jakého důvodu nebyla aplikována položka 3d kapitoly I přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Správnost posouzení zdravotního stavu žalobce žalovaná navrhla přezkoumat posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“). Otázka důvodnosti žaloby tím bude zodpovězena na základě výsledku dokazování.
4. V replice žalobce opětovně uvedl, že posudkový lékař neposoudil jeho fyzický a psychický zdravotní stav objektivně, komplexně a erudovaně, žalovaná tak jeho obtíže zlehčuje. O pochybném stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce ostatně svědčí i prvotní chybné zařazení herpetické encefalitidy pod organické a symptomatické duševní poruchy, ačkoli jde o neuroinfekci. Po prodělané herpetické encefalitidě v lednu 2018 přetrvávají u žalobce zdravotní omezení doložená lékařskými zprávami – zejména z oboru psychiatrie ze dne 14. 11. 2018, 23. 1. 2019 a ze dne 24. 4. 2019. Závěr psychiatra MUDr. M. K., že pracovní schopnost žalobce poklesla o více než 75 %, se však v posudku o invaliditě ze dne 10. 5. 2019 neobjevil. Žalobce zopakoval, že se jeho život po prodělaném onemocnění diametrálně liší, jelikož má potíže s pamětí, řečí i soustředěním, podle potřeby musí odpočívat. I na běžné činnosti se musí s předstihem připravovat a jejich provádění mu déle trvá. Celý život poctivě pracoval, řízení o přiznání invalidního důchodu i jeho výsledek ho trápí.
5. V průběhu jednání, jež byl soud povinen nařídit, neboť ve věci prováděl nad rámec správního spisu dokazování posudkem Posudkové komise MPSV v Praze, účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích, přičemž žalobce se ztotožnil s obsahem posudku posudkové komise.
6. Soud neprováděl žalobcem v žalobě navrhovaný důkaz těmi listinami, které jsou součástí správního spisu (lékařská zpráva praktické lékařky ze dne 25. 4. 2019 a lékařské zprávy z oboru psychiatrie ze dne 23. 1. 2019 a dne 24. 4. 2019, propouštěcí zpráva ze dne 16. 4. 2018, námitky žalobce ze dne 15. 7. 2019, posudek o invaliditě ze dne 10. 5. 2019,

prvostupňové a napadené rozhodnutí), neboť z nich soud bez dalšího vychází – správní spis není předmětem dokazování.

7. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 25. 4. 2019 byla se žalobcem na OSSZ sepsána žádost o přiznání invalidního důchodu od data skončení výplaty nemocenských dávek. Posudkový lékař OSSZ v nepřítomnosti žalobce dospěl v posudku ze dne 10. 5. 2019 na základě předložené zdravotnické dokumentace ošetřující lékařky ze dne 28. 1. 2019 a lékařských zpráv z oboru psychiatrie ze dne 14. 11. 2018, 23. 1. 2019 a ze dne 24. 4. 2019, jakož i propouštěcí zprávy ze dne 16. 4. 2018 a s přihlédnutím k vyplněnému profesnímu dotazníku ze dne 10. 4. 2019 k závěru, že se v případě žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, jehož rozhodující příčinou je porucha osobnosti po herpetické encefalitidě (vedle glaukomu a stavu po radikální prostatektomii pro karcinom prostaty v roce 2012). Shrnul, že žalobce byl ode dne 21. 1. 2018 do 6. 4. 2018 hospitalizován pro herpetickou encefalitidu, následně byl léčen pro postencefalitický syndrom s občasnými delirantními stavy. Posudkový lékař OSSZ dále vycházel zejména z lékařské zprávy ze dne 24. 4. 2019, která podle jeho názoru dokládá organickou poruchu osobnosti žalobce po herpetické encefalitidě s tím, že u žalobce došlo k zostření negativních povahových rysů a jeho kognitivní výkonnost je relativně dobrá. Zdravotní postižení žalobce proto podřadil jako organické postižení mozku se středně těžkým funkčním postižením pod položku 1c (Organické a symptomatické duševní poruchy – středně těžké postižení) kapitoly V (Duševní poruchy a poruchy chování) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti určil ve výši 35 % ve středu vyhláškou stanoveného rozpětí a tuto hodnotu již neměnil podle § 3 ani § 4 vyhlášky o posuzování invalidity. Za den vzniku invalidity prvního stupně posudkový lékař určil den 24. 4. 2019, přičemž dobu platnosti posudku stanovil pouze do 31. 5. 2020 s předpokladem, že v mezidobí dojde ke zlepšení zdravotního stavu.
8. S odkazem na závěr posudku lékaře OSSZ žalovaná vydala dne 28. 6. 2019 prvostupňové rozhodnutí, jímž od 5. 5. 2019 přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně s odůvodněním, že jeho pracovní schopnost poklesla z důvodu nepříznivého zdravotního stavu o 35 %, a tudíž je invalidním podle § 38 písm. a) ve spojení s § 39 odst. 1 a odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění.
9. Žalobce toto rozhodnutí napadl včas námitkami, v nichž uvedl, že s vydaným rozhodnutím nesouhlasí. Namítal, že jeho zdravotní postižení bylo nesprávně zařazeno pod položku 1c kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, ačkoli spadá pod položku 3 kapitoly I. Žalobce poukázal na to, že psychiatr MUDr. M. K. v lékařské zprávě ze dne 24. 4. 2019 konstatoval, že jeho pracovní schopnost poklesla o více než 75 %, tento závěr však posudkový lékař OSSZ v posudku neuvedl. V posudku byl také chybně uveden věk žalobce, kterému v době jeho vypracování bylo již 58 let. Prvostupňovému rozhodnutí pak vytkl, že v jeho odůvodnění chybí objektivní fakta i úvahy žalované, a nadto že chybné zařazení zdravotního postižení žalované neodhalila. Závěrem žalobce připomněl, že trpí také glaukodem (zeleným zákalem) uzavřeného úhlu a v roce 2012 mu byl odstraněn zhoubný novotvar prostaty, přičemž i pro tato onemocnění je stále sledován. S ohledem na to se domáhal uznání invalidity třetího stupně.
10. Posudková lékařka žalované bez přítomnosti žalobce na posudkovém jednání zpracovala posudek ze dne 23. 9. 2019, v němž na základě zdravotní dokumentace praktické lékařky a její zprávy ze dne 25. 4. 2019, jakož i na základě početných lékařských

zpráv včetně těch doložených v námitkovém řízení z oboru očního lékařství ze dne 28. 3. 2019 a z oboru urologie ze dne 25. 5. 2012 uzavřela ve shodě s posudkovým lékařem OSSZ, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je organická porucha osobnosti po herpetické encefalitidě prodělané v lednu 2018. Konstatovala přetrvávající postencefalitický syndrom s projevy verbální sociální disinhibice (ztráta zábrán), s emoční labilitou, zostřením negativních povahových rysů a relativně dobrou kognitivní výkonností. Uvedla, že je žalobce sledován také pro zelený zákal bez závažného postižení zrakových funkcí a že u něho po roce 2012 nedošlo k recidivě karcinomu po odstranění prostaty; tato onemocnění proto shledala posudkově irelevantní. Posudková lékařka žalované se však ztotožnila s námitkou žalobce, že charakteru jeho zdravotního postižení přesněji odpovídá jiná kapitola přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity než ta, která byla zvolena posudkovým lékařem OSSZ. Zdravotní postižení žalobce proto hodnotila podle položky 3b (Neuroinfekce – lehké funkční postižení) kapitoly I (Infekce) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s tím, že pracovní schopnost žalobce měla poklesnout o 35 %. Tuto horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti žalobce nadto zvýšila o 10 procentních bodů podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity vzhledem ke společenským a psychologickým komplikacím, dosaženému vzdělání žalobce a jeho zkušenostem i znalostem (v železničním a elektrotechnickém oboru), jakož i neschopnosti pokračovat v předchozí výdělečné činnosti (výpravčí). Posudková lékařka měla za to, že žalobce nesplňuje kritéria pro hodnocení ani podle položky 3c kapitoly I přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, nemohla proto vyhovět žalobci stran přiznání invalidity vyššího (třetího) stupně.

11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 29. 10. 2019 námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry lékařky žalované s tím, že zdravotní stav žalobce odpovídá pouze prvnímu stupni invalidity. Napadené rozhodnutí žalobce převzal dne 1. 11. 2019.
12. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. V návaznosti na provedené dokazování přitom dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud s ohledem na argumentaci žalobce provedl důkaz posudkem Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 23. 9. 2020. Posudková komise, jejímž členem byla i odborná lékařka z oboru psychiatrie, vyšla při svém hodnocení ze všech doložených lékařských zpráv (včetně lékařské zprávy z oboru psychiatrie ze dne 17. 7. 2019 a ze dne 28. 5. 2020); žalobce se z osobního jednání omluvil.
14. Posudková komise také zhodnotila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti organickou poruchu osobnosti po herpetické encefalitidě. Na rozdíl od předchozích posudkových závěrů však uzavřela, že svými funkčními následky jde o postižení srovnatelné se zdravotním postižením podle položky 3c kapitoly I přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, jelikož toto zařazení lépe vystihuje zjištěný zdravotní stav žalobce a tu skutečnost, že k funkční poruše došlo vlivem infekce. Posudková komise zrekapitulovala, že má žalobce obtíže až od roku 2018, kdy u něho byla prokázána herpetická encefalitida. Navzdory hospitalizaci a přes intenzivní léčbu se u něho rozvinul syndrom cerebrálně podmíněné ztráty soli (CSWS). Neurologem tehdy nebylo doporučeno nasazení antiepileptik, podle psychiatra u žalobce dominovaly poruchy

orientace, paměti i všípivosti. Přes trénink kognitivních funkcí u žalobce přetrvaly psychické poruchy a došlo u něho k psychiatrickým změnám. Žalobce je rigidní, zabíhavý, puntičkářský a zvýšeně unavený, je emočně labilní (podrážděný s výbuchy hněvu), což vede k verbálním konfliktům. V červenci 2019 psychiatr doporučil žalobcovy projevy deprese léčit antidepresivy. Posudková komise dále konstatovala, že u žalobce nejsou přítomny následky infekce na pohybovém ústrojí (stoj i chůze jsou samostatné, končetiny jsou bez postižení, páteř je v normě – resp. páteřní postižení se na poklesu pracovní schopnosti žalobce podílí jen malou měrou) ani na smyslových či jiných orgánech (zejména nebyla doložena porucha funkce ledvin). Neprojevila se u něho ani sekundární epilepsie a nebyla prokázána ani těžká porucha kognitivních funkcí. Zdravotní postižení žalobce proto není těžkým funkčním postižením, neboť nebyla objektivizována těžká motorická, senzorická nebo kognitivní dysfunkce. Jako posudkově málo významné pak bylo hodnoceno, že byl žalobce operován pro karcinom prostaty v roce 2012, jelikož nebyla zjištěna recidiva tohoto onemocnění. Přitom ani zelený zákal obou očí nemá posudkový dopad. Posudková komise nadto podotkla, že žalobce setrvale popisoval tytéž potíže i v květnu 2020 a že v červnu 2020 byl žalobce uznán práce způsobilým k výkonu denní práce jako operátor železniční dopravy.

15. Posudková komise stanovila míru poklesu pracovní schopnosti ve středu procentního rozmezí pro zvolenou položku ve výši 50 % s ohledem na průběh nemoci a její projevy s tím, že tuto hodnotu již není důvod dále upravovat podle § 3 nebo § 4 vyhlášky o posuzování invalidity. Datum vzniku invalidity druhého stupně bylo podle posudkové komise spolehlivě zjištěno psychiatrickým vyšetřením dne 24. 4. 2019, kdy již bylo jednoznačně prokázáno, že se k tomuto datu jednalo o trvalé funkční postižení. Posudková komise tak dospěla k závěru, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí již zdravotní stav žalobce odpovídal invaliditě druhého stupně, přičemž žalobce je schopen vykonávat výdělečnou činnost jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě a s menšími nároky na duševní schopnosti. V posudku posudkové lékařky žalované tak byly závažnost patogeneze (původu, vzniku) onemocnění a jeho funkční následky podhodnoceny. Doba platnosti posudku byla stanovena do 31. 12. 2022, jelikož lze předpokládat zlepšení zdravotního stavu žalobce nebo jeho dlouhodobou stabilizaci na dobré úrovni, bude-li dodržovat léčbu a pracovní omezení.
16. Soud po zvážení částečně protichůdných posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce dospěl k závěru, že nejpřesvědčivějším a nejúplnějším je posudek Posudkové komise MPSV v Praze. Posudková lékařka žalované i posudkový lékař OSSZ sice správně dospěli k závěru, že rozhodující příčinou mající vliv na pracovní schopnost žalobce je organická porucha osobnosti po herpetické encefalitidě (tj. stav žalobce po prodělaném onemocnění), nicméně podhodnotili závažné následky tohoto onemocnění, které odpovídaly již středně těžkému funkčnímu postižení s vyšší než původně zvažovanou mírou poklesu pracovní schopnosti. Jelikož posudková komise u žalobce stanovila míru poklesu pracovní schopnosti ve středu procentního rozmezí pro zvolenou položku ve výši 50 %, jedná se v případě žalobce již hraničně o invaliditu druhého stupně. Takové podřazení zdravotního stavu žalobce pod příslušné ustanovení (přílohy) vyhlášky o posuzování invalidity nelze (přínejmenším z laického hlediska) vnímat jako vadné a je navíc oproti předchozím hodnocením pro žalobce vstřícnější, soud proto toto podřazení blíže nepřezkoumával a v tomto rozsahu vyšel z předpokladu odborné kompetence posudkové komise (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 12. 6. 2014, č. j. 9 Ads 9/2014-23, a též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

17. Konečně k argumentu žalobce, že by jeho zdravotní postižení mohlo (mělo) odpovídat spíše položce 3d kapitoly I přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (těžké funkční postižení neuroinfekcí), nezbyvá soudu než konstatovat, že i tato otázka byla zodpovězena posudkovou komisí, která přitom dospěla k tomu závěru, že zdravotní postižení žalobce není těžkým funkčním postižením. Lze jen ve shodě se žalovanou dodat, že posudkové zařazení onemocnění a přiřazení odpovídající úrovně poklesu pracovní schopnosti přísluší výhradně posudkovým lékařům, kteří k tomu mají příslušnou atestaci z oboru posudkového lékařství. Tvrzení psychiatra o konkrétní míře poklesu pracovní schopnosti žalobce v tomto směru nemá žádnou procesní váhu a pro nedostatek odbornosti v oblasti posudkového lékařství, zejména absentuje-li konkrétní vysvětlení takového závěru z hlediska posudkových kritérií, jej nelze považovat za relevantní podklad pro hodnocení správního orgánu či soudu.
18. Soud tak shrnuje, že napadené rozhodnutí vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, neboť jak bylo prokázáno závěry posudkové komise, oba posudkoví lékaři (sice správně zjištěné) onemocnění žalobce nesprávně posudkově zařadili. Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
19. V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 23. 9. 2020, jakož i veškeré lékařské zprávy, o které se posudek opírá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
20. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, by náhrada nákladů řízení náležela, žádné podstatné náklady mu však nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. listopadu 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce